

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا

او شما را از زمین پدید آورد و آبادگران آن قرارداد:

چگونه برای پرورش درختان حرکت عمومی ایجاد کنیم؟

| ۱۵ |

فروردین ماه ۱۴۰۲

با ما در ارتباط باشید:

تماس: ۰۲۱۹۱۰۱۶۹۴۳ ، پیامک: ۰۹۹۹۹۱۷۳۶۶۱ ،

پیام رسان‌های ای‌تا، بله و روبیکا: @lc360admin ، کانال: eita.com/lc360ir ،

پایگاه اطلاع رسانی: www.lc360.ir

«گیاه و درخت و سبزه و آنچه از آن‌ها ناشی می‌شود،
در ساخت تمدن بشری یک پایه مهم و اساسی است.»
امام‌خامنه‌ای حفظه‌الله

مقدمه

مبانی فکری ایرانیان

۱. انسان جانشین خدا در زمین و مأمور به انجام تکالیف و رعایت قوانین الهی؛

این مبنا در مقابل تعاریف ماتریالیستی و اومانیستی از آدمی است: تفکر ماتریالیستی به دنبال هماهنگی کامل انسان با طبیعت یا حذف وی برای احیای زمین است. تفکر اومانیستی به دنبال تسلط کامل انسان بر طبیعت برای مصرف بیشتر و کسب لذت است.

۲. انسان آبادگر نه تخریب‌گر؛

این مبنا در مقابل تفکر مصرف‌گرایی غربی است، لذا با طرح دو معادله متفاوت روبه‌رو هستیم:

«جمعیت × عمران طبیعت = احیای زمین و نجات چرخه حیات»

«جمعیت × مصرف = نابودی زمین»

۳. عمران طبیعت، تکلیف انسان؛

ایجاد رشد و رویش در زمین و زنده نگه داشتن آن (که مقدمه‌ای برای پرورش، تکامل و تزکیه تمام موجودات است) مفهوم دقیق عمران و آبادانی است که آدمی مکلف به انجام آن گردیده است. مولا علی علیه السلام در این باره می‌فرماید:

اتَّقُوا اللَّهَ فِي عِبَادِهِ وَ بِلَادِهِ. فَإِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ حَتَّىٰ عَنِ الْبِقَاعِ وَ الْبَهَائِمِ. أَطِيعُوا اللَّهَ وَ لَا تَعْصُوهُ [نهج البلاغه، خطبه ۱۶۷] از خدا بترسید درباره بندگان او و سرزمین‌هایش؛ زیرا شما حتی نسبت به قطعه‌های زمین‌ها و حیوانات نیز باید پاسخگو باشید. از خدا اطاعت کنید و نافرمانی او نکنید.

۴. باغ، محیط زیست اولیه و آرمانی حیات انسان؛

بهشت یک آرزو و رویا نیست بلکه آرمان آدمی است که باید به دست وی محقق شود، لذا سکونت در زمین سرسبز و متراکم از رشد و رویشی متنوع مقدمه‌ای برای رسیدن به بهشت برین است.

اصول حاکم بر عمران طبیعت و آبادانی زمین

۱. تکیه بر انگیزه و توان مردم برای احیای طبیعت با تمرکز بر «شوق ثمر»؛
۲. اولویت کاشت درخت بر ساختمان‌سازی در ایجاد سکونتگاه؛
۳. اولویت ایجاد باغات و جنگل‌ها بر تجارت و صنعت؛
۴. اولویت کاشت درخت با هدف تولید غذای آماده، سالم و در دسترس برای تامین امنیت غذایی؛
۵. رعایت تنوع زیستی در کاشت درختان و ایجاد پوشش گیاهی؛
۶. رعایت تراکم در کاشت درختان و ایجاد پوشش گیاهی؛
۷. منع کاشت درختان غیر بومی و مهاجم.

وضعیت پوشش گیاهی ایران زمین

مساحت خشکی‌های ایران در حدود ۱۶۴ میلیون هکتار است که شامل بخش‌های زیر می‌شود:

۱. سرزمین‌های با پوشش جنگلی و بیشه‌زارها حدود ۱۷ میلیون هکتار
۲. سرزمین‌های با پوشش ۵۰ تا ۱۰۰ درصد پوشش گیاهی حدود ۷ میلیون هکتار
۳. سرزمین‌های با پوشش ۲۵ تا ۵۰ درصد پوشش گیاهی حدود ۲۱ میلیون هکتار
۴. سرزمین‌های با پوشش ۵ تا ۲۵ درصد پوشش گیاهی حدود ۵۶ میلیون هکتار
۵. سرزمین‌های بیابانی با زیر ۵ درصد پوشش گیاهی حدود ۳۲ میلیون هکتار
۶. سرزمین‌های زراعی، باغی، صنعتی، شهری، روستایی، معادن و ... حدود ۳۰ میلیون هکتار است.

نهضت درخت چیست؟

نهضت درخت؛ جنبشی مردمی برای نجات زمین و احیای چرخه حیات است. آبادگران در این نهضت با بیل و نهال به مصاف گرمایش زمین، تغییرات اقلیمی، فرسایش خاک، بحران آب، خشکسالی، طوفان، سیل، آلودگی هوا و ریزگردها می‌روند!

آرمان نهضت: ایران سرسبز

وضعیت مطلوب، هدف غایی و آرمان ما «ایران سرسبز» است؛ هدفی متعالی، برخاسته از نگاهی خدا باور، انسان محور و انقلابی که الگویی برای «نجات چرخه حیات» نیز محسوب می‌شود.

چشم‌انداز نهضت در افق ۱۴۰۷

احیای منابع طبیعی اعم از جنگل‌ها و مراتع با کاشت و داشت یک میلیارد درخت، درختچه و بوته دیم، بومی، مثمر و متنوع در ۵ میلیون هکتار از سرزمین ایران برای بهره‌برداری عام‌المنفعه و رفع محرومیت عمومی.^۱

^۱ . پنج میلیون هکتار زمین آباد و سرسبز، بستری مناسب برای رفع احتیاجات اولیه ۱۰۰ میلیون ایرانی در سال ۱۴۱۰ است. این مساحت از اراضی ملی برای بهره‌مندی عمومی یا اختصاصی مردم و بدون مالکیت زمین توسط اشخاص حقیقی و حقوقی خواهد بود. اگر این اراضی از زمین‌های مستعد با حداقل میزان بارش ۲۰۰ میلی‌لیتر در سال و در مجاورت واحه‌ای سرسبز باشد، می‌تواند بستر رشد مناسب برای حداقل یک میلیارد درخت و گیاه پایدار به صورت دیم قرار گیرد.

مسائل و چالش‌های نهضت درخت

۱. تخصیص پنج میلیون هکتار از ارضی مستعد (با حداقل بارش ۲۰۰ میلی‌لیتر در سال، شیب کمتر از ۴۰ درجه و دارای خاک قابل کاشت چندگونه درخت و گیاه بومی، مثمر و متنوع به صورت دیم)؛
۲. انتخاب علمی گونه‌های گیاهی دیم، بومی، مثمر، متنوع و مقاوم در شرایط خشک و نیمه خشک ایران؛^۲
۳. جمع‌آوری بذر، قلمه و تولید یک میلیارد نهال؛
۴. کاشت دیم یک میلیارد بذر یا نهال در پنج هکتار از ارضی مستعد؛
۵. آبیاری‌های اولیه، نگهداری جهادی از نهال‌ها تا استقرار کامل گیاه و بهره‌برداری عام‌المنفعه؛
۶. انگیزش یک میلیون نیروی انسانی عامل برای تولید نهال، کاشت، نگهداری و گسترش پوشش سبز.

اهداف عملیاتی نهضت درخت

۱. اجرای خرده اقدامات اولیه در زمان مشخص با کنش‌گری عموم مردم؛
(مانند: فصل چاله‌کنی، فصل نهال‌کاری، فصل بذرکاری، فصل قلمه‌زنی، فصل پرورش نهال و فصل آبیاری)
۲. ایجاد هسته‌های خودجوش مردمی برای انجام سلسله اقدامات پیوسته در سال و تشکیل شبکه‌ای از هسته‌ها، گروه‌ها و شاخه‌های آتش به اختیار؛
۳. طراحی سلسله اقدامات پیوسته در سال و فرهنگ‌سازی برای تحقق آن توسط هسته‌های خودجوش مردمی؛
۴. ارتقای دانش نقش‌آفرینان برای گسترش مأموریت.

^۲ . مانند: کُنار، سنجد، عناب، بادام، بنه، بلوط، فندق، پسته، گردو، انجیر، مو، زیتون، انار، نخل، گز، اکالیپتوس، پده، زرشک، سماق، گل محمدی، آنگوزه، کبر، کهورک، خارشتر و استبرق.

نهضت درخت چگونه محقق می‌شود؟

راهبرد: تشکیل شبکه مردمی

تشکیل شبکه مردمی با در نظر گرفتن مفاهیم و ایجاد مختصات زیر، محقق می‌شود:

۱. نقش آفرینان نهضت درخت در این شبکه، عاشق رشد و رویش، سرسبزی و آبادانی زمین هستند! و «نجات چرخه حیات» دغدغه اصلی ایشان شده است.
۲. دو اصل اساسی در نهضت درخت:
اول. تسلیم خدا باش؛ رضایت‌مندانه و شکرگزار.
دوم. حیات را به زمین و هر آنچه در اوست ببخش؛ صمیمانه و بی‌منت.
۳. هسته خودجوش و آتش به اختیار متشکل از سه تا ده نفر نقش آفرین با محوریت مسئول هسته است. اعضای هسته با کشاورزی، باغبانی، مرتع، جنگل و ایجاد پوشش گیاهی در حد اجمال یا تخصص آشنا و در برخی حوزه‌های دیگر نظیر ترویج و انتقال مفاهیم به صورت آموزشی، کار با ابزارآلات و ماشین‌آلات، رسانه، اقتصاد، فرهنگ و روابط اجتماعی، امور عام‌المنفعه و خیریه، صاحب تخصص و فعالیت هستند. هسته ایده‌آل، هسته‌ای خانوادگی و فامیلی است. (میانگین هر هسته، ۵ نفر)
۴. گروه خودجوش و آتش به اختیار متشکل از حداقل سه هسته با مسئولیت سرگروه (با حفظ سمت مسئول هسته اولیه) است. (میانگین هر گروه، ۱۵ نفر)
۵. شاخه خودجوش و آتش به اختیار متشکل از حداقل دو گروه و یک هسته با مسئولیت سرشاخه است. (میانگین هر شاخه، ۴۰ نفر)
۶. شبکه خودجوش و آتش به اختیار شهرستان متشکل از دو تا ده شاخه با مسئولیت راهبر نهضت درخت در شبکه مردمی شهرستان و نماینده مرکز پشتیبانی نهضت است. (میانگین هر شبکه، ۲۰۰ نفر)
۷. مرکز پشتیبانی نهضت با جلب حمایت‌های ملی و بین‌المللی گوناگون از نهادهای علمی و اجرایی، دولتی و حاکمیتی به پشتیبانی از شبکه‌های مردمی می‌پردازد.

مراحل اقدام در شبکه‌سازی

شش ماه اول:

- تشکیل مرکز پشتیبان؛
- انتخاب ۳۰ راهبر نهضت درخت در ۳۰ شهرستان ذیل مرکز پشتیبان؛
- انگیزش، آموزش و دعوت از حداقل ۲ مجموعه، گروه و شخص داوطلب برای تشکیل هسته پیش‌رو در هر استان توسط راهبر نهضت شهرستان؛
- جمعاً ۶۰ هسته، و به صورت میانگین ۳۰۰ نفر نقش‌آفرین.

شش ماه دوم:

- انگیزش، آموزش و دعوت از حداقل ۲ مجموعه، گروه و شخص داوطلب دیگر برای تشکیل هسته توسط ۶۰ هسته سطح ۱ (پیش‌رو)؛
- جمعاً ۱۸۰ هسته، ۶۰ گروه، و به صورت میانگین ۹۰۰ نفر نقش‌آفرین.

شش ماه سوم:

- انگیزش، آموزش و دعوت از حداقل ۲ مجموعه، گروه و شخص داوطلب دیگر برای تشکیل هسته توسط ۱۲۰ هسته سطح ۲؛
- جمعاً ۴۲۰ هسته، ۱۲۰ گروه، ۶۰ شاخه، و به صورت میانگین ۲۱۰۰ نفر نقش‌آفرین.

شش ماه چهارم:

- انگیزش، آموزش و دعوت از حداقل ۲ مجموعه، گروه و شخص داوطلب دیگر برای تشکیل هسته توسط ۲۴۰ هسته سطح ۳؛
- جمعاً ۹۰۰ هسته، و به صورت میانگین ۴۵۰۰ نفر نقش‌آفرین.

شش ماه پنجم:

- انگیزش، آموزش و دعوت از حداقل ۲ مجموعه، گروه و شخص داوطلب دیگر برای تشکیل هسته توسط ۴۸۰ هسته سطح ۴؛
- جمعاً ۱۸۶۰ هسته، و به صورت میانگین ۹۳۰۰ نفر نقش‌آفرین.

شش ماه ششم:

- انگیزش، آموزش و دعوت از حداقل ۲ مجموعه، گروه و شخص داوطلب دیگر برای تشکیل هسته توسط ۹۶۰ هسته سطح ۵؛

- جمعاً ۳۷۸۰ هسته، و به صورت میانگین ۱۸۹۰۰ نفر نقش آفرین.
شش ماه هفتم:
- انگیزش، آموزش و دعوت از حداقل ۲ مجموعه، گروه و شخص داوطلب دیگر برای
تشکیل هسته توسط ۱۹۲۰ هسته سطح ۶؛
- جمعاً ۷۶۲۰ هسته، و به صورت میانگین ۳۸۱۰۰ نفر نقش آفرین.
شش ماه هشتم:
- انگیزش، آموزش و دعوت از حداقل ۲ مجموعه، گروه و شخص داوطلب دیگر برای
تشکیل هسته توسط ۳۸۴۰ هسته سطح ۷؛
- جمعاً ۱۵۳۰۰ هسته، و به صورت میانگین ۷۶۵۰۰ نفر نقش آفرین.
شش ماه نهم:
- انگیزش، آموزش و دعوت از حداقل ۲ مجموعه، گروه و شخص داوطلب دیگر برای
تشکیل هسته توسط ۷۶۸۰ هسته سطح ۸؛
- جمعاً ۳۰۶۶۰ هسته، و به صورت میانگین ۱۵۳۳۰۰ نفر نقش آفرین.
شش ماه دهم:
- انگیزش، آموزش و دعوت از حداقل ۲ مجموعه، گروه و شخص داوطلب دیگر برای
تشکیل هسته توسط ۱۵۳۶۰ هسته سطح ۹؛
- جمعاً ۶۱۳۸۰ هسته، و به صورت میانگین ۳۰۶۹۰۰ نفر نقش آفرین.
شش ماه یازدهم:
- انگیزش، آموزش و دعوت از حداقل ۲ مجموعه، گروه و شخص داوطلب دیگر برای
تشکیل هسته توسط ۳۰۷۲۰ هسته سطح ۱۰؛
- جمعاً ۱۲۲۸۲۰ هسته، و به صورت میانگین ۶۱۴۱۰۰ نفر نقش آفرین.
شش ماه دوازدهم:
- انگیزش، آموزش و دعوت از حداقل ۲ مجموعه، گروه و شخص داوطلب دیگر برای
تشکیل هسته توسط ۶۱۴۴۰ هسته سطح ۱۱؛
- جمعاً ۲۴۵۷۰۰ هسته، و به صورت میانگین ۱۲۲۸۵۰۰ نفر نقش آفرین.